

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Lignvm Vitae, Ornamentum, & Decus Ecclesiae

In Qvinque Libros Divisvm. In quibus, Totius Sanctiss. Religionis Divi Benedicti initia; Viri Dignitate, Doctrina, Sanctitate, ac Principatu clari describuntur: & Fructus qui per eos S. R. E. accesserunt, fuissimè explicantur

Wion, Arnold

Venetiis, 1595

Prologvs Vniversalis Totius Operis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38372

PROLOGVS
VNIVERSALIS
Totius Operis.

IN Ecclesia DEI, quæ circumami-
cta varietatibus, sicut castrorum
acies ordinata suas semper habuit,
tanquam subsidiarias copias, va-
rios Ordines Religiosorum semper
extitisse, ijs notum est, qui vel
maiorum suorum gesta legerunt, vel scripta aliorum
piorum etiam vix attigerunt. At eos sicut Diuinitus
institutos, ita & ad fidem, pietatemque propagandam,
& rerum publicarum, bonorumque communium con-
seruationem pernecessarios fuisse, extra omnem contro-
uersiam est. Quibus enim in locis esse desierunt, fidem
quoque, & Religionem ipsam à cordibus fidelium exu-
lasse, non ita forsitan omnibus manifestum. Quod enim
fuit aliquando seculum, quo non pauci inuenti sint, qui

* vt

ut propius Deo adhererent, fortiusque tam insigne vite propositum retinere possent, sese, aut à cæterorum hominum instituto non separauerint, aut specialis alicuius noti vinculo, & arctiore erga Deum obsequio sponte obligauerint? Insitum enim à natura, ut non nisi res eam vim legis obtineant, quæ aliquo particulari, & solenni iureiurando, & fide sanciantur. His connubia mutua rata sunt: his, firmantur contractus: his denique Milites in officio continentur. Eiusmodi autem vite genus, & in Veteri Testamento adumbratum, & in Legge Noua expressum, atque ab initio Christianismi, usque ad præsens tempus, in Ecclesia Christi comprobatum, vehementer doctissimorum Auctorum scriptis

Gen. 5. commendatum fuit. Etenim, quid aliud erant: Enoch,
 4. Reg. 2. qui ita ambulauit, ut Deus eum transtulerit: Elias,
 à Deo ita probatus, ut in curru igneo ad Cælum rapi
 4. Reg. 6. visus sit: Eliseus, Diuino numini carus: Filij
 Ionadab & Rechab, Dei uocelaudati: Filij Prophe-
 Iudit. 8. tarum, à Scriptura celebrati. Iudith ieiunijs, & ci-
 licio carnem macerans: Virgines quæ temporibus: Ma-
 1. Ma- chabæorum septa, Templi Salomonici habitasse feruntur:
 4. chab. 3. Anna Phanuelis filia, die, noctuque orationibus va-
 Lucæ 2. cans, nec à Templo discedens: Ioannes denique Bapti-
 Lucæ 1. sta, Prophetarum omnium eximius, & CHRISTI
 Saluatoris Præcursor; quam Monachorum nostrorum
 præuia quedam Umbra, atque figura? At hi nonne si-
 mulachra quedam, & imagines uiuæ erant Monacha-
 tus

tus nostri? Quid? nonne fuerunt quasi Duces, & pra-
 cipui principes diuinae istius, de qua nunc agitur Philo-
 sophiae? Adeo enim hoc vita genus, omnibus saeculis
 pietatem sectantibus commendatum fuit, eò studio cul-
 tum, ut non à viris modo, sed & ab imbecillioris Ve-
 teris Testamenti sexu, si, non ad viuum expressum,
 adumbratum tamen Monachorum institutum reperia-
 tur. In horum figura loquebatur Moyses Pharaoni, cum
 dicebat: Ibimus, inquit, viam trium dierum in solitu-
 tudinem, vt immolemus Domino Deo nostro: Exod. 3
 De his praedixerat Propheta Regius, dicens: Ecce quã
 bonũ, & quam iucundum habitare fratres in vnũ. Pl. 132.
 Quae verba August. exponens ait: Ista, inquit, verba,
 Psalterij iste dulcis sonus, ista suaui melodia tã in cantico,
 quã in intellectu Monasteria peperit. Ad hunc sonum
 excitati sunt fratres qui habitare in vnũ, concupie-
 runt. Iste versus fuit tuba ipsorum, quae sonuit per or-
 bem terrarum, & qui diuisi erant congregati sunt in
 vnũ. Ac ne quis ollas carniũ desiderans corde in
 Aegyptum rediret, & adposita ad aratrum Domini ma-
 nu, aspiciendi retro caperet occasionem, quasi hominibus
 non liceret imitari, quod à nullo antea fuerat obserua-
 tum; protinus ipsa Dei Patris sapientia IESVS
 Christus Dominus noster, suo exemplo viam nobis Re-
 ligionis demonstrauit, Virgo enim natus è Virgine, vir-
 ginitatem, vt ait S. Augustinus, vouit, & paupertatem,
 atque obedientiam, usque ad mortem (mortem au-

tem (crucis) consecrauit in seipso, & varijs rationibus alleetos, ad optimum illud vitæ genus Discipulos confirmauit. Ad quid enim aliud spectant tam sepe in Euangelijs repetita sententia: Qui potest capere capiat:

- Mat. 19. & Si vis vitam ingredi serua mandata. Illudque:
 Mat. 10. Qui non baiulat Crucem suam, & sequitur me,
 Ioan. 6. non est me dignus. Quia, ut dicit: Non veni facere voluntatem meam, sed eius qui misit me Patris: Item, Si vis perfectus esse, vade vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & veni sequere me, & habebis thesaurum in coelo. Cumque apud
 Luc. 14. Lucam clara voce loquitur: Qui non renunciauerit omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus: Ad quid dico spectant hæc voces, quid aliud significant, quid innuunt, nisi perfectius quoddam institutum sequendum, & non communem Christianorum vitam, quæ omnibus precipitur? Perfectos enim vocat Dominus, eos scilicet, qui sese religioni arctius obstringunt, & per viam mandatorum Dei recta ad brauium currunt, abstinentque ab omnibus, non iam coactè, sed spontè: Siquidem, ut ait Ambrosius, consilium inuitat voluntarios, præceptum verò astringit etiam inuitos; Vbi præceptum est, ibi lex: Vbi consilium, ibi gratia. Præceptum, ut ad naturam reuocet, consilium, ut ad gratiam prouocet. Hoc igitur Magistri exemplo, quasi classico excitati Apostoli, talium perfectorum, & Religiosorum hominum familiam primum Hierosoly-
 mis

PROLOGVS:

mis collegerunt, de quibus Lucas narrat in Actis, quod ^{Act. 4.}
 illis erat cor unum, & anima una, & nemo aliquid
 suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia, &
 diuidebatur singulis prout cuique opus erat. Atque hi,
 qui perfectius istud vite institutum sequi proponebant,
 ut perfectionis viam omnibus suo demonstrarent exem-
 plo assidue corpus ieiunijs, vigilijs, et laboribus macera-
 bant: animum verò continuis precibus, hymnis, &
 cantibus spiritualibus, & rerum Cœlestium meditati-
 onibus ad conspectum diuine charitatis excitabant, &
 humanam voluntatem cum diuina consociare studebant.
 Tales, Monachi uocabantur, uel quod solitudinem aman-
 tes soli demorarentur, uel, quod rebus omnibus huius
 seculi contemptis, & abiectis soli Deo, arctissimo amo-
 ris vinculo adherere uiderentur. Apostolos secutus
 est Marcus Euangelista, qui utriusque sexus infinita
 multitudine in ordinem redacta, ut scriptum reliquit
 Philo Iudæus, qui eorum mores, & ritus sub Iessæo-
 rum, id est contemplatiuorum, nomine, peculiari libro
 descripsit, certas Monasticæ vite leges introduxit, quæ,
 quasi e Paradiso deriuata fluentia, totum Orbem irriga-
 runt, & ab Apostolorum temporibus Monasticæ vite
 genus inchoatum, usque ad Pauli, & Antonij etatem
 perduxerunt. Hi, quantum in Monasticæ vite genere
 excelluerint, ostendunt, qui de eorum rebus præclare
 gestis à Diuis Hieronymo, & Athanasio, conscripti sunt
 libri. Notum, & in Niceno Concilio, Monachorum

Statum approbatum, in eoque de cœnobijs, de vita, de moribus, de habitatione & habitu eorum, de Prælatorum electione, de receptione Nouitiorum, & alijs huiusmodi varia præcepta data. Et cum huius instituti professores, doctrina, & sanctitate maxime clarescent, tantum cœpit Monachatus incrementum, adeoque dilatatus, & auctus, ut breui tempore, Thraciam, Illyricum, Italiam, Galliam, Germaniam, Persidem, & Aegyptum, Monachis, & Monasterijs repleuerit, ut scriptum reliquerunt, Hieronymus, Sozomenus, Nicephorus, Theodoretus, Palladius, Seuerus, Sulpitius, Gregorius Turonensis, Cassianus, Euagrius, & alij infiniti. In tantum igitur splendorem perductus Monachatus, & in dies magis, magisque pietate in Deum crescens, quibusdam tum nobilissimis, tum doctissimis ad hoc Sanctum vitæ genus sese conferentibus, factum est, ut multi, ijdemque pientissimi, & doctissimi viri, sanctissimis legibus Religiosos communierint, & Monastica vitæ formam, seu Regulam præscripserint. Ex Græcis, Basilius ille Magnus; & postquam lux Evangelica in Occidentem illata, Africæ, & Europæ caliginem discussisset, ad Basilium ad hoc sanctissimum vitæ institutum annumerati, ex Latinis, Hieronymus, Augustinus, & Sanctissimus Pater noster BENE-DICTVS. Hi quamuis diuersis vitæ institutis vti viderentur, & suis, ut vterentur, præscriberent, eundem tamen Dei cultum, eandem fœlicitatem,

PROLOGVS.

& uita finem asseuerabant, et diuersis semitis, ad uiam,
 qua Christus est, singuli ingrediebantur. Harum autem
 veterum Religionum magna gloria: magna item In-
 stitutorum, qui eas condiderunt sapientia. Sed ex om-
 nib. tamen Religionibus, quarum Scriptores sacri prodi-
 dere memoriã, BENEDICTINA ita prolixè eorum no-
 bilitata est commendatione, ut reliquas una facillè lau-
 dibus superarit. Nam de ea omnes ita ferè prædicant,
 unoque quasi ore hoc eius asserunt decus, quod sinceris
 uirtutis alumnos illa eduxerit, aut Religio nulla. Fuit
 enim sacratissima hæc Religio, Principibus huius sæculi,
 ac uniuersis Populis, sua sanctitate semper uenerabi-
 lis, sua doctrina admirabilis, auctoritate sua formida-
 bilis: fuit in Diuinorum Officiorum augmento sollicita,
 in Festorum, & solemnitatum institutione deuota, in
 nouorum Utilium adinventione prompta, in sacrorum
 voluminum expositione pia, in librorum compositione
 continua, in monumentorum, & antiquitatum conser-
 uatione incorrupta, in Historiarum relatione fidelis, in
 gentium conuersione infatigabilis, in Hereticorum oppu-
 gnatione inuincibilis, in Romani Pontificis defendenda
 auctoritate, potestate, & prioratu, unica, & terribi-
 lis: fuit humilitate pacifica, charitate feruida, elee-
 mosynis larga, abstinentia & auctoritate non imitabi-
 lis, & demum ea, cui quicquid Sancta Mater Ecclesia,
 decoris, honoris, & diuitiarum possidere uidetur,
 hoc totum (si ita dicere licet) acceptum ferre tenetur.

* 4 Hæc

- Eccl. 24 *Hæc est illa sacratissima Planta, quæ quasi Vitis fructificauit suauitatem odoris, & flores illius fructus honoris & honestatis: quæ ut ait D. Greg. quot*
- Exod. 3. *Sanctos protulit quasi tot palmites misit. Hæc est illa Domus Israel, vinea Domini Sabaoth, quæ exiens de Aegypto huius seculi, & ambulans per solitudinis viam trium dierum, per vota, scilicet, Castitatis, Paupertatis, & Obedientie: castra metata est in illa Helim planicie, in qua quasi deficiens (sic enim interpretatur Helim) præ siti, non aquæ, sed audiendi verbi Dei, inuenit duodecim Fontes aquarum (id est duodecim Fundatores Religionum, iugo Regulæ Sanctissimi Patris Nostri Benedicti colla submittentis) fluentes Lac, & Mel: & unius quidem, Lactis scilicet doctrine potu refocillata, alterius vero, Mellis dulcedinis sapore refecta, fortis & robusta (secundum alias nominis Helim Etymologias) facta est, donec ad montem contemplationis Sinai perueniret. Hoc est illud Lignum vitæ, quod Diuinus vidit Ioannes, plantatum ex utraque parte fluminis, afferens fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum, & folia Ligni ad sanitatem gentium. Cuius Ligni, id est sacratissimæ huius Religionis, virtutem, cupiens ego omnibus notam esse, operæ precium me facturum existimaui, si hanc Sanctissimi Patris Nostri BENELECTI, necnon totius Religionis Monasticæ ARBOREM depictam, & aeneis typis incisam, euulgarem in publicum;*
- Apoc. 22.

blicum; quo vel sic ex huius Arboris lectione, (Pietura enim pijs, & simplicioribus, pro libris est) Lectores intelligant, quam Vanum sit eorum commentum, qui in hoc suam ponunt sanctitatem, ut sancta queque, ac Religiosa contemnant, qui tum demum se sapere putant, si nil, quod alijs placuit, ab ipsis probetur: quique Sanctissima Monachorum instituta, mandata & doctrinas hominum solent appellare, eoque nomine, tanquam Pharisaeicos ritus, Christi Doctrinae contrarios, reijcere, & contemnere. In hac autem (ut verum fateor) non omnes Ordinis BENEDICTINI Sanctos, ac viros Illustres (quorum multitudo tanta est, ut sola nomina non paruum volumen impleant) sed paucos admodum, & illos tantummodo, in RAMIS praesertim, à quibus certo cognoui, decoris aliquid, aut honoris, siue ex Doctrina, siue ex Sanctitate, aut Miraculorum gloria, siue demum ex Praedicationibus assiduis, aut novorum Vitium adinventionibus, vel alijs quibuscumque pijs ex causis, Sanctae DEI ECCLESIAE accessisse, posui. In qua apertissime videbitur, nil ferè in ea benè institutum, quod ab isto Sacratissimo ORDINE non processerit: ita quod ex Illustrium gestorum magnitudine, alios omnes Ordines (ut cum Tritemio, absque invidia tamen loquar) multis parasangis, hic Sacratissimus Ordo antecedit. Protulit enim (incertos namque relinquo) Romanos Pontifices cer-

eos viginti, et octo: Antistites punicei pilei ducentos & amplius: Nigri, mille sexcentos: Viridis, quatuor millia: Abbates, eruditione, & scriptis celebres, quindecim millia, & septingentos: In Sanctorum numero relatos, quindecim millia, quingentos, quinquaginta nouem, qui à nonnullis etiam duplicantur, ab alijs triplicantur: à quibus per diuersa tempora Sancta Dei Ecclesia maximum robur, & incrementum, accepit. Vnde versus: Qui de S.P. BENEDICTO loquuntur.

Papæ sunt bis duodeni; Cardinales bis centeni, in Mundi Hierarchia.

Archiepiscopi dati, mille sexcenti creati, in Fide Catholica.

Quatuor millia digni, pietateque benigni, scribuntur Episcopi.

Ac milleni quinque deni, Abbates septuageni, cum quaterno numero.

O quam plures sine Mitra, refulsere inde citra, Prælati Ecclesiæ.

Quotquot Sanctæ Moniales, Conforores & Sodales, degunt socialiter.

Non est nostræ facultatis, compensare dicta factis, ac stylo differere.

Sed

Sed quis alter Confessorum, secum ducit talem
Chorum, per Coeli Palatia ?

*Quae autem à nobis fusè hic commemorantur, duabus
potissimum de causis facta sunt. Prima est, quod cum in
omnibus alijs Ordinibus magnalia, fortia, ac memoran-
da facta Patrum suorum scriptis, marmoribus, aeneis ac
lignis tabulis, & picturis commendata cernerem, in solo
Ordine nostro, qui ceteros antiquitate, & dignitate præ-
cellit, hæc laus deesse videbatur, & nihil, vel certè pa-
rum, singulariter noscebatur esse conscriptum. Secunda,
ut Avorum, & parentum spiritualium nostrorum bea-
ta recordatio iugiter in mentibus filiorum remaneret, ut
eorum memoria, virtutem emularentur. Incredibile
enim quantum iuniorum, ac tyronum animos ad priorum
Patrum sequenda vestigia prouocent, tum illustrium ui-
rorum catalogi, tum Sanctorum gesta conscripta suorum.
Quorum notitia, quantum infirmioribus fratribus con-
ferat, nemo expertus, qui dubitet. Gloria enim paren-
tum, ut ait Plato in Menexeno, natis præclarus est, ma-
gnificusque thesaurus. Ad fortitudinem enim animi
in heroicis naturis, & ad res præclaras natis excitan-
dam, confirmandamque, momenti plurimum habent
egregia facta, & virtutum quasi Imagines, in ijs viris
qui præclare fortiterque rebus gestis aeternam sibi no-
minis gloriam compararunt. Quidni etiam iuniorum,
ac literatorum animos accendi putandum est, cum uident
quam*

quam nullis laboribus, vigilijs nullis, pepercerunt omnibus seculis viri sanctissimi, & doctissimi, sed in hoc unū incubuerint, ut doctrina vera pietatis sacrosancta, de ECCLESIA DEI, & de tota posteritate, quam optimè mererentur? Horum emulari sanctitatem, imitari studium, & propositum honestissimum, pulchra profectò est, & laude digna contentio. Ad hanc virtutis emulationem, & contentionem hortabatur filios

1. Mach.

2.

suos legis zelator ille Matthatias, his exemplis priorum Patrum eorum animos prouocabat, ut sine ulla trepidatione, pro lege, pro aris, pro patria, animas suas morti addicere non dubitarent, inde illis gloriam in mortalem, inde nomen pollicebatur aeternum. Est enim aliquid, clarus maiorum splendor virtute partus, dum modo illo tanquam calcari, ad eiusdem studium posteri incitentur: cum more maiorum suorum videntur quotidie ad honesta concitari, sordibus non delectari, & ut generosum, & pium animum decet, sanctitatem, & sapientiam, cunctis opibus preciosissimis meliores, amare, persequi & complecti. Etenim ille sanctus, ille doctus, ille clarus, ille nobilis, ille sublimis, qui Deo inservierit, quique dedignabitur inservire vitijs, & ab eis superari, tantumque quis sanctior, nobilior, & doctior, quantum pietate, & virtute reluxerit. Nobilitas, quidem est, & gloria, Maiorum quedam claritas honorabilis, gloria virtutis, rerumque gestarum celebris; qua si destituitur posteritas, non sanctitas non pietas, non

diui-

dignitatum contemptus, nec clarum nomen Auorum, eam celebriorem, sed obscuriorem reddent: Vnde illa sunt apud Poetam:

Tota licet veteres exornent vndique ceræ
Atria, Nobilitas sola est atque vnica virtus.

His rationibus impulsus, iuuante Deo Opt. Max. institutum hoc nostrum absoluimus, & in Quinque Libros distinximus: In quorum primo:

De Sanctissimo Patre Nostro BENEDICTO, Ordinis Monastici, Nigrorum, in Occidente institutore: de quæ alijs Religionum fundatoribus, qui sub eius Regula, & magisterio militare noscuntur, agitur.

In secundo de Summis Pontificibus, Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, ex Monastico Nigrorum Ordine, ad regimen Ecclesiarum assumptis; de quæ Catholice Ecclesie Doctores, & Scriptoribus Monachis Nigris, qui uerbo, et doctrina eam illustrarunt, tractatur.

In tertio Monachi, & sanctimoniales, cum Nigri maximè, tum etiam alterius coloris, in numerum Sanctorum relati, sub Martyrologij forma, recensentur.

In quarto, utriusque sexus Principes Viri, qui pompis, & Regnis huius seculi contemptis, religiosam in Monasterijs Nigrorum vitam amplexi sunt, commemorantur.

In quinto quidam fructus selecti ex tanta multitudine, qui suis adinventionibus Sacrosanctam Dei Ecclesiam gloriosam, & admirabilem reddiderunt, in duodecim Ramos distincti, ante oculos omnium ponuntur.

Signa

PROLOGVS:

Argumentum Operis ex Esdra desumptum, qui libro quarto, capite secundo huius LIGNI VITAE, figuram ad vinum expressit, quod viro iusto in odorem suauitatis futurum pollicetur, sic ex persona Dei loquens:

Mittam tibi adiutorium pueros meos Esaiam, & Hieremiam, ad quorum consilium, sanctificaui, & parauit tibi Arbores duodecim, grauatas varijs fructibus: & totidem fontes fluentes lac, & mel: & Montes immensos septem, habentes Rosam, & Liliū, in quibus gaudio implebo filios tuos.

Quae Verba spiritualiter intellecta, Sanctae Matris Ecclesiae, duodecim Apostolorum, & Articulorum Fidei, necnon Sacramentorum septem figuram gerere, extra omnem controuersiam est, ijs qui sensum suum intellectui sacrae Scripturae subiiciunt. At de quouis alio viro iusto intelligi, & Sanctissimo Patri nostro BENEDICTO maximè, posse accommodari, nemo est qui ambigat. Ab Esaiā enim, & Hieremia Prophetis (qui supra caput eius tabulas lapideas tenentes, & ab inferiori parte nube tecti conspiciuntur) multis ante saeculis praenunciatus, & ab Oriente, ut ait Esaias, adductus, & vocatus, per observationem scilicet, Regulae Diui Basilij, quae originem habebat Orientalem, in Occidente Ordinem, & Congregationem suam plantauit, radicibusq; iuxta praeterfluentes caelestis doctrinae aquas, fixis, et radicatis

dicatis, tanto gratiæ Diuinæ humore irroratus est, ut cum iam penè totus Oriens, & Occidens, sua doctrina repletus esset, ad Meridiem quoque Orientis dextram, & Occidentis leuam Aquilonem penetrauerit, & palmitibus (Monasterijs videlicet, non secus, ac ex angustijs ripis excrefcens amnis in patentes campos latè diffunditur) à mari usque ad mare extensis, & propagatis, fructus inde protulerit optimos, & suauissimos, viros sanctitate, & scientia præclarissimos, qui in diuersis Sanctæ E C C L E S I A E laboribus, æstus temporalium persecutionum non metuentes, tanquam bases, & columnæ solidissimæ eam sustentarunt: doctrina sua, quasi propugnacula, & propugnatores acerrimi eam defenderunt: multitudine, quasi muri pacis impenetrabiles, eam sepserrunt: fortitudine, quasi turres firmissimæ, eam munierunt: ac demum, seu machinis, & instrumentis bellicis, in Hæreticos, aliosque hostes, siccitate diuinæ gratiæ exarescentes, sua solertia irruerunt, eorumque dogmata, vel conatus ad nihilum redegerunt: & ornamentum viriditatis foliorum, operum suorum scilicet, reportantes, Ordinem suum honoratum reddiderunt, fructificare in Ecclesia Dei nunquam desierunt, & sibi ipsis, ac toti Ordini Monastico decus immortalis, ac nomen æternum S E M I N I S B E N E D I C T O R V M D O M I N I pepererunt: ut manifestissimum apparet in Vaticinijs prædictorum duorum Prophetarum, quæ ita clara sunt, ut de nemine alio

alio

alio quam de Sanctissimo Patre N. BENEDICTO dicta videantur, sunt enim eiusmodi:

AB ORIENTE adducam **SEMEN** tuum, & ab **OCCIDENTE** congregabo te. Effundam **SPIRITVM** meum super **SEMEN** tuum, & **BENEDICTIONEM** meam super **STIRPEM** tuam, & germinabunt inter herbas quasi salices iuxta præterfluentes aquas. Ad dexteram enim, & ad lævam penetrabis, & **SEMEN** tuum gentes hæreditabit, & Ciuitates desertas inhabitabit. Vniuersos filios tuos doctos à Domino, & multitudinem pacis filijs tuis. Non laborabunt frustra, neque generabunt in conturbatione, quia **SEMEN BENEDICTORVM DOMINI** est, & **NEPOTES** eorum cum eis.

BENEDICTVS vir qui confidit in Domino, & erit Dominus fiducia eius. Et erit tanquam **LIGNVM**, quod plantatum est fecus decursus aquarum, quod ad humorem mittit radices suas, & non timebit cum venerit æstus. Et erit **FOLIVM** eius **VIRIDE**, & in tempore siccitatis non erit follicitum, nec aliquando **DESINET FACERE FRUCTVM**.

Hieremias cap. 13.

Esaias Capp. 43. 44. 54. & 65.

His

PROLOGVS.

*His Oraculis præfiguratus S. P. N. BENEDI-
CTVS, ut primum Abbas constitutus est duodecim
Monasteria, unumquodque duodenis repletum Monā-
chis, quasi tot Arbores (Ordines) varijs grauatas fructi-
bus, construxit, quorum hi referuntur Tituli:*

Sancta Maria in Primerana: hodie, Sanctus
Laurentius.

Vita æterna.

Sanctus Michael Archangelus.

Sanctus Archangelus.

Sanctus Angelus.

Sanctus Angelus de Treni.

Sanctus Ioannes Baptista.

Sanctus Clemens Papa.

Sanctus Blasius: hodie, Sanctus Romanus.

Sanctus Donatus.

Sancti Cosmas, & Damianus: hodie, San-
cta Scholastica.

Sanctus Hieronimus.

*Horum verò Cœnobiorum Tribus titulis mutatis, alijs
adiuncti sunt, quia Ordinibus Gilbertinorum de Sempin-
gham, Virorum ac Mulierum in Anglia: Humilia-
torum, in Italia: & Auisorum Militum in Lusitania,
deficientibus; tres alijs Ordines surrexerunt, qui ad no-
uem adiuncti, Duodenarium numerum à S. P. N. diui-
nitus institutum, perfectum semper reddiderunt. San-
ctissimus autem Pater, per verba SANCTIFI-*

* * CAVI

CAVI, & PARAVI (Sanctificantur enim ad Sa-
crificium offerendum Sacerdotes, per quos Ordines spi-
rituales; ad bellum parantur Milites, per quos Ordines
militares) intellectos duodecim Fontes, diuersorum Or-
dinum sub diuerso habitu sub eius Regula incedentium,
Fundatores, lactis abundantia, & mellis dulcedine ple-
nos, ex horum Monasteriorum figura scaturire faciens,
tanta per eos lactis, Doctrinae scilicet, & Praedicationis,
exemplo illius qui potum lac ouibus suis dabat non escam,
mellisque dulcedinis mandatorum Dei, quae dulciora
sunt super mel & fauum, fluenta in cordibus morta-
lium effudit; ut demum septem immensis Montibus,
Ordinis sui Reformatoribus, qui lilio puritatis Virginalis,
& rosa intemerati cruoris ornati leguntur, sibi praeparatis,
filios suos accepti, & reportati talenti gaudio repleuerit.
Qui hoc ordine disponuntur.

Primo pro LIGNI, siue ARBORIS radice,
S. P. N. BENEDICTVS, Abbatis confidentis ha-
bitu, corona duodecim Stellarum redimiti, dextra Regu-
lam, gladium leua gestantis, conspicitur: sub cuius pedi-
bus Prophetia illa apposita, quae eius Natali die pro Epi-
stola in Missa legitur, in qua duodecim assimilatus My-
sterijs, circumcirca Montem refiguratis (quae quomodo
viro iusto conueniant, alius erit dicendi locus) tandem
quasi Cedrus in Monte Libano, corona Fratrum, circa
illum quasi Rami Palmae circumstantium, circumcinctus
dicitur: de quo recte, sicut & frequenter Ecclesia sancta
canit:

canit: Iustus, vt Palma florebit, sicut Cedrus Li. ^{Psal. 91.}
 bani multiplicabitur. Sicut enim Palma æstate, ac
 hyeme viret, fructum habet suauissimum, & oneribus
 impositis non cedit, sed magis contrahitur, ita & iu-
 sti diuino cultui intendentes, nec in prosperis, nec in ad-
 uersis, à bono opere cessant, producuntque fructus sua-
 uissimos, bonarum virtutum operationes, nec tentatio-
 num, vel affectionum pondere deprimuntur, sed magis
 victores euadunt, quemadmodum nobilis quedam Pal-
 ma varijs calamitatibus commemoratis patenti voce
 clamat: In his omnibus superamus propter eum ^{Gal. 4.}
 qui dilexit nos. Cedro autem bene iustus compara-
 tur, quia sicut Cedrus bonum ex se odorem emittit, &
 incorruptibilem materiam habet, Ramorum etiam copia
 abundat, ac proinde Umbra sua multa complectitur,
 ita & vir sanctus bono virtutum odore plenus est, nec
 viciorum tæbe corrumpitur, multorumque indigentium
 efficitur protector. Multiplicatur autem sicut Cedrus
 dupliciter, robore, scilicet, & numero: Robore quidem,
 siue perfectione, quando de virtute in virtutem quo-
 tidianis gressibus pergit: Numero vero, dum partim
 verbo salutaris doctrine, partim luce bonæ conuersa-
 tionis, partim feruore assidue orationis: plurimos ad
 iustitiam conuertit, peccatores iterum parturiens donec ^{Rom. 8.}
 formetur Christus in eis. Vaticinium verò illud est
 huiusmodi:

* * 2 Ecce

Ecce Confessor magnus: Qui quasi STELLA matutina in medio nebulæ: & quasi LVNA plena in diebus suis lucet: & quasi SOL refulgens, sic iste effulsit in Templo Dei. Quasi ARCVS refulgens inter nebulas gloriæ; & quasi FLOS ROSARVM in diebus vernis; & quasi LILIA, quæ sunt in transitu aque: & quasi THVS redolens, in diebus æstatis: quasi IGNIS effulgens: quasi THVS ARDENS in igne: quasi VAS AVRI, solidum, ornatum omni lapide precioso: quasi OLIVA pullulans: & quasi CYPRESSVS in altitudinem se extollens. Circa illum corona Fratrum, & quasi plantatio CEDRI in Monte Libano. Sic circa illum steterunt, quasi Rami palmæ, & omnes filij eius in gloria sua. *Ecclesiastici, cap. 50.*

Ad dextram eius, sex Fundatores diuersorum Ordinum spiritualium cucullo Monastico induti, & in fronte Stella ornati, ex eius manu Regulam sumentes, positi sunt.

Ad laeuam, totidem Ordinum Militarium Fundatores, eodem habitu, qui Stellas pariter in fronte micantes gestant, & gladium de manu eius sumunt, reponuntur.

Montem circundant duodecim Ordines personarum, quorum sex in dextra, sex in sinistra depinguntur.

PROLOGVS:

In dextra, primo Summi Pontifices Ordinis Monastici procedunt: sequuntur Cardinales: deinde Archiepiscopi: mox Episcopi: exinde Doctores, & Scriptores Ecclesiastici: postremò Monachi in Sanctorum numerum relati.

In sinistra, primi videntur Imperatores, & Imperatrices, qui vestem Monasticam Imperiali prætulērunt: Secundi Reges, & Regina: Tertij filij, & filia Imperatorum: Quarti filij, & filia Regum: Quinti Venetum Duces: Sexti, & Ultimi multitudo ceterorum Ducum, Comitum, & aliorum Nobilium, qui ad numerum aliorum adiuncti, quasi quadam Fratrum corona illum circumdare videntur.

Ex Radice pullulat sanctissimi istius LIGNI truncus, ex quo, tanquam ex nauis alicuius malo, excrescunt septem illi Montes immensi, Ordinis Monastici reformatores, qui nonnunquam incuruante Arbore, & à primo Ordinis feruore defluente, illi præsto fuerunt, & bonis institutis, ac exemplis, Monasticum Ordinem informantes, Arborem ipsam erexerunt, & rumpi, vel ad terram vsque incuruari non permiserunt:

Huic Trunco duodecim coniunguntur RAMI, secundum dictum Apostoli Pauli diuisi, qui tres diuisiones per Spiritum fieri testatur, 1. ad Cor. 12. Diuisiones scilicet GRATIARVM, Diuisiones OPERATIONVM, & Diuisiones MINISTRATIO-

** 3 NVM

NVM. GRATIARVM, qua quis sine precedente aliquo suo merito, sed sola Dei gratia praeueniente, aliqua particulari gratia donatur praeter ceteros homines: *OPERATIONVM*, qua mediante, operatur quis magna & stupenda, praeter ceteros homines: *MINISTRATIONVM*, qua permittente, ad ministerium aliquod Ecclesiasticum quis vocatur, praeter ceteros homines. Facta autem referuntur non simpliciter, sed ad utilitatem, qua quidem in Monachis fuit tanta, & ad Ecclesiae culturam, dignitatem, & propugnationem tantopere contulerunt, ut fructum in tempore suo referentes, & multitudine sua copiosam eam reddiderint, & adinventionibus suis aedificationem *CORPORIS CHRISTI* mystici, gloriosam perfecerint.

Secundum igitur hanc Diui Apostoli diuisionem. *RAMOS* duodecim qui in hac sacra *ARBORE* conspiciuntur, in tres Ordines distinximus.

In Ordinem *GRATIARVM*, sub quo Pastores, & Doctores: Interpretatio sermonum; Sermo scientiae; & Discretio spirituum.

In Ordinem *OPERATIONVM*, sub quo Fides; Apostoli, siue Operatio virtutum; Gratia sanitatum, vel Curationum: & Prophetia.

In Ordinē *MINISTRATIONVM*, sub quo Opitulationes; Genera linguarum; Euangelistae; & Gubernationes: quae diuisiones, rectè sub Sermone

sapient-

PROLOGVS.

fapientie compræhenduntur, quia omnes, finem, Diuinarum rerum contemplationem, respiciunt, & habent: ad quem finem Ordo Diui P. N. BENEDICTI præcipuè noscitur institutus & fundatus. Verba autem Pauli Apostoli postquam de diuisionibus egit, hæc sunt:

Vnicuique autem datur manifestatio Spiritus ad vtilitatem: Alij quidem per spiritum datur SERMO SAPIENTIÆ: alij autem SERMO SCIENTIÆ secundum eundem spiritum: alteri FIDES in eodem spiritu: alij GRATIA SANITATVM, in vno spiritu: alij OPERATIO VIRTVTVM: alij PROPHECIA: alij DISCRETIO SPIRITVVM: alij GENERA LINGVARVM: alij INTERPRETATIO SERMONVM: & quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia primum APOSTOLOS, secundo PROPHETAS, tertio DOCTORES, deinde VIRTUTES, exinde GRATIAS CVRATIONVM, OPITVLATIONES, GVBERNATIONES, GENERA LINGVARVM, INTERPRETATIO SERMONVM. 1. ad Corin. cap. 12. Et ipse dedit quosdam quidem APOSTOLOS; quosdam verò PROPHETAS; alios verò EVA NGELISTAS; alios autem PA-
STO-

STORES, & DOCTORES, ad consum-
mationem Sanctorum, in opus ministerij, in æ-
dificationem CORPORIS CHRISTI.

Ephes. cap. 4.

His ita constitutis, & Arbore hac tota adamussim
discussa, ne quis operam in re non admodum vili po-
suisse me causetur, paucis declarandum putavi, quanta
mibi necessitas huius tractandæ materiæ visa sit, præci-
pue propter exterarum Religionum, quibus res à Monachis
BENEDICTINIS gesta, scriptorum inopia
hactenus sunt incognita. Accedit his quod de Sanctis
BENEDICTINIS, de scriptoribus primarijs,
de Pontificibus, Cardinalibus, Episcopis, & Principi-
bus viris utriusque sexus, ac de alijs multis memoratu
dignis, nemo satis hactenus pro dignitate tractavit.
Proinde necessarium mihi visum est, excussis diligenter
omne genus Scriptoribus, præsentibus tractatus edere, in
quibus nihil eorum quæ reperire possem, prætermitte-
rem. Quod si tantum apud alios inuenerit gratiæ, quan-
tum mihi præbuit laboris & molestiæ, non erit cur me
vigiliarum mearum pœniteat. Quas eo libentius su-
stinui, ne tam numerosus Sanctorum Monachorum BE-
NEDICTINORVM Catalogus, tot Præsules
sanctissimi, viri eruditissimi, & in omni scientiarum
genere percelebres, tot res ab eis domi forisque præclare
gesta,

gestis, diutius in obscuro essent. In rebus tamen eorum gestis explicandis, ubi necessitas non exigebat, parce admodum, ne volumen in immensum cresceret, in nominibus vero proprijs exprimendis, monachismo comprobando, temporibus quibus floruerunt designandis, & controuersijs, si quas reperissem, dirimendis, fusè & ad superstitionem usque sepius sudatum est: idque, ut spero, non sine fructu. Compertum enim est res maximas, & quæstiones grauissimas, ex temporis, loci, vel personæ obseruatione potuisse decidi, & diiudicari. Magni enim interest, & discipulorum & doctorem, ut tempora rerum, atque personarum nobis sint cognita, atque perspecta. Cuius obseruatio lucem adfert doctrinæ, iudicium, de rebus bene, aut perperam dictis informat, res implicitas, & obscuras, euoluit & declarat.

Veritatis imprimis, quæ prima historiæ lex est, cura maxima est habita, certa pro certis, dubia pro dubijs referendo. Ideoque nihil me in hoc libro dixisse profiteor, cui non continuo nomen auctoris adiungerem, neque id inconsulto fecisse, ne quis tanquam re parum necessaria offendatur.

Cum enim multa essent ponenda, quæ alij omiserunt, multa etiam aliter, quam alij hæcenus dixissent, referenda, necessariò ita faciendum putauit, ut in sublato scrupulo, certior esset dictis meis fides. Sicubi tamen lapsus fuero (quis enim tam Lynceus, ut non aliquando cacuetiat? humanum enim est errare) præsertim in tanta
sen-

sententiarum varietate, & obscuritate, certiora edoctus libenter sententiam commutabo. Dicendi arte, & elegantia potiores multos esse non ambigo: qui res nostras norint, quique excellentiore methodo enarrare eas possint, occurrunt in Monasterijs nostris passim: at qui ad utriusque rei nonnullam cognitionem, bonam voluntatem adiunxerit, & studium maximos labores tolerandi, quales ab Historico subeundi sunt, fortasse nullus reperietur. Nostrae Religionis & aetatis Scriptoribus quibusdam equiparari nec cupimus, nec desideramus: adiutos ab ijs esse in his lucubrationibus perficiendis, quasi parata materia, ad structuram faciliorem, non denegamus tamen; cum ingenui animi sit fateri per quos profeceris: & equidem accepisse dicendum est, ne silentio surripuisse videamur. Exemplo namq; Diuorum Hieronymi, Bedae, Haymonis, & nonnullorum recentiorum, qui ex aliorum scriptis in suos libros multa transfuderunt, & ad vitandum Lectoris tedium, loca ex quibus ea desumpserant tacuerunt, sat esse reputantes in praefatione sua id semel innuisse: ingenuè fateor Doctorum aliquorum Scriptorum verba, sensu tamen alio dicta, Apis more nonnunquam decerpisse, & sensui meo ita concinnatè accommodasse, ut iam non eorum, sed meus labor reputetur. Qua de re vix credo aliquem iuste conqueri posse, nemo enim scienter gloria sua priuatus est, sed de omnibus honorifica mentio facta est, à quo aliquid ad nos boni accesserit. In aliorum repraesentatione

sione

sione, ea modestia vsi sumus, quæ Monachum, & Religiosum decet, & si aliquando dictante equitate, quod duobus tantum in locis fecisse me recolo, duriuscule aliquantulum in quendam animaduertimus, hoc non odij, sed veritatis elucidanda studi factum est.

Quæ cum ita se habeant obsecro te humanissimè Lector, ne laborem meum reprehensionem existimes antiquorum, Nec illis velis imitari, qui de librorum præstantia iudicium facere consueverunt, cum tamen ipsos non legerint, nec ferè si legissent intelligere potuisse videntur. Quibus sepe accidit, quod ijs, qui Tabernis Librarijs præsumunt euenire solet, qui ut plerumque rudes, & idiotæ, & earum rerum imperiti, quæ libris tractantur, ex librorum venditione, de ipsis libris sæpenumero non recte iudicare solent, ut qui vendibiliore existunt, hi meliores, etiam si Aesopi fabulas, aut eiusmodi res prophanas contineant: qui verò minus vendibiles, licet Augustini, uel Hieronymi scripta, non tam boni existimantur.

In Templo DEI, ut ait Diuus Hieronymus, offert unusquisque, quod potest, alij aurum, & argentum, & lapides preciosos, alij byssum, & purpuram, & coccum offerunt, & hyacinthum; nobiscum bene agatur si obtulerimus pelles, & caprarum pilos.

Tenuitas enim ingenij nostri, imbecillitasque nobis nota: & quam difficile sit Historias scribere si in principio ignorauimus, vsus, & tempus docuit.

Nobis

P R O L O G V S.

*Nobis cœpisse sufficit, alijsque præbuisse, si non copiam
satiæ (fateor enim me nec reperisse cuncta, quæ di-
lucidare cupiui, nec cuncta posuisse, quæ reperi, cum, &
rerum magnitudo, & argumenti nobilitas sciendi cupi-
ditatem succenderet, & diversitatum confusio fastidij
nimietatem præberet) qua delectentur, qualemcunque
tamen causam inquisitionis, qua melius exerceantur.
Vale, & quod ex nobis defuit, ut Deus Opt. Max.
meritis Sanctissimi Patris Nostri BENEDICTI,
& Sanctorum Monachorum precibus, sua benignitate
suppleat, roga.*

F I N I S.